

PROCEDURA ZOBOWIĄZANIA DO LECZENIA ODWYKOWEGO GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KŁODAWIE

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o przymusowe leczenie są Sądy Rejonowe.

Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 późn. zm.).

Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie (w skrócie Komisja)
- Prokuratura

Złożenie wniosku o przymusowe leczenie bezpośrednio do Sądu – a nie za pośrednictwem Komisji lub Prokuratury – spowoduje, że Sąd odrzuci taki wniosek, jako pochodzący od osoby nieuprawnionej. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego jest jedną z wielu form motywowania osoby uzależnionej, by podjęła decyzję o poddaniu się terapii. Jest to niezwykle trudne zadanie ze względu na fakt, że osoby uzależnione budują świat, w którym funkcjonują, na mocnych fundamentach iluzji i zaprzeczeń. Wynika to z psychologicznych aspektów choroby alkoholowej. W miarę narastania problemu osoba nadużywająca alkoholu zaczyna izolować się od negatywnych sygnałów płynących z otoczenia oraz z własnego organizmu tak, aby bronić pozytywnego myślenia na swój temat. Dlatego też niezwykle ważna jest interwencja pochodząca z zewnątrz, by uświadomić osobie uzależnionej, że potrzebuje pomocy i powinna z niej skorzystać.

Wnioski można pobrać:

1. Elektronicznie: www.bip.klodawa.wlkp.pl– (zakładka Prawo Lokalne ⇔ Profilaktyka Uzależnień ⇔ Wnioski do pobrania⇔ Wniosek zgłoszeniowy do Gminnej Komisji o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
2. W wersji papierowej: Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie, ul. Dąbska 17, 62-650 Kłodawa, w godzinach 7:30- 15:30, pok. Nr 13,
3. W wersji papierowej: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie, ul. Poznańska 1, 62-650 Kłodawa, w godzinach 7:30- 15:30, pok. Nr 2.

Wnioski można złożyć :

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie, ul. Poznańska 1, 62-650 Kłodawa, w godzinach 7:30- 15:30, pok. Nr 2.
2. Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie, ul. Dąbska 17, 62-650 Kłodawa, w godzinach 7:30- 15:30, pok. Nr 13 lub 8.

Przebieg procedury w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie wygląda następująco:

Krok 1 – Zgłoszenie

Aby zgłosić osobę na przymusowe leczenie odwykowe należy wypełnić wniosek i złożyć go w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie.

Wniosek może zgłosić członek najbliższej rodziny, ale również osoba niespokrewniona, której los osoby pijącej nie jest obojętny. **Wniosek do Komisji może złożyć każdy np. rodzina osoby mającej problem alkoholowy, sąsiedzi, zakład pracy, policja, pedagog, kurator, lekarz lub pielęgniarka, pracownik socjalny itp.**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych:

- powodują rozkład życia rodzinnego
- powodują demoralizację nieletnich,
- uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Wskazówki dla wnioskodawców ubiegających się o skierowanie na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu

Zgodnie z Art. 24 w/w Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Art. 25 w/w Ustawy mówi: Na badanie, o którym mowa w art. 24, kieruje gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, na jej wniosek lub z własnej inicjatywy.

Zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu. Podstawą do rozpoczęcia procedury jest dobrze uzasadniony wniosek. Uzasadnienie musi zawierać przesłanki wynikające z art. 24 Ustawy, mówiące o destrukcyjnym zachowaniu w związku z nadużywaniem alkoholu. Ważne, by dokładnie opisać na czym to zachowanie polega, dobrze wskazać konkretne sytuacje związane z nadużywaniem alkoholu.

Im lepiej umotywowany wniosek, tym skuteczniej i szybciej można przeprowadzić rozmowę motywującą do podjęcia leczenia bez zbierania dodatkowych informacji. Jeżeli wskazujemy na rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylanie się od pracy i utrzymywania rodziny, zakłócanie porządku publicznego – konieczne jest opisanie przykładów takich zachowań oraz określenie w czasie zdarzeń lub od kiedy taka sytuacja trwa.

W uzasadnieniu należy podać z kim osoba nadużywająca alkohol zamieszkuje, wskazując stopień pokrewieństwa oraz wiek i opisać sytuację, np. :

mąż / żona od (ilu) lat nadużywa alkoholu , a w ostatnim czasie (od kiedy) ma ciągi alkoholowe i bardzo krótkie okresy trzeźwości. Nie interesuje się rodziną, nocuje poza domem (kiedy to miało miejsce), nie łoży na utrzymanie dzieci (od kiedy), nie uczestniczy w prowadzeniu gospodarstwa domowego (kto utrzymuje rodzinę), podczas upojenia alkoholowego np. używa przemocy (wobec współmałżonka, dzieci) niszczy sprzęty, wynosi sprzęty z domu (wskazać świadków lub czy fakty te zgłaszano policji , czy były interwencje, czy wskazany we wniosku był karany za podobne czyny w przeszłości).

Jeżeli występuje przemoc – podać przykłady.

Przemoc fizyczna to np. : popychanie, szarpanie, uderzanie, pobicia.

Przemoc psychiczna to np. : groźby i zmuszanie do wycofania się z rozpoczętych spraw, zastraszanie, pogardliwe uwagi, wyzwiska, upokarzanie, kontrolowanie rozmów telefonicznych i wyjść z domu, zmuszanie do pracy zawodowej lub uniemożliwianie jej podjęcia, zmuszanie do proszenia o pieniądze na życie, ukrywanie dochodów, straszenie popełnieniem samobójstwa, itp.

Przemoc seksualna to np.: wymuszanie współżycia, zmuszanie do nierządu, czyny lubieżne.

Do wniosku można dołączyć dowody przemocy fizycznej (np. obdukcje, zaświadczenia lekarskie).

Jeśli wskazany we wniosku podejmował próby leczenia lub abstynencji – podać kiedy i w jaki sposób.

W przypadku podejrzenia wystąpienia przemocy, członkowie Komisji zobowiązani są do wypełnienia obowiązującego formularza Niebieskiej Karty „A” i wszczęcia procedury Niebieskiej Karty.

Krok 2 – Rozmowa motywacyjna

Na rozmowę motywacyjną zapraszani są zarówno wnioskodawca jak i osoba, której wniosek dotyczy. Stwarza to możliwość szerszego spojrzenia na problem oraz zapoznanie się z sytuacją z różnych punktów widzenia. Rozmowę taką przeprowadzają członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie, posiadający wiedzę i doświadczenie w tym zakresie.

Po zebraniu informacji podczas rozmowy i sporządzeniu protokołu osobie zgłoszonej jest proponowane dobrowolne udanie się do Poradni Leczenia Uzależnień (Placówka do wyboru przez osobę, której wniosek dotyczy). W przypadku braku zgody na wizytę w Poradni Leczenia Uzależnień, osoba, której wniosek dotyczy, kierowana jest na badanie przez biegłych, które ma na celu ustalenie stopnia uzależnienia od alkoholu bądź wykluczenia uzależnienia.

W przypadku, kiedy osoba przychodzi na spotkanie i przyznaje, że ma problem alkoholowy oraz, że chce podjąć leczenie, przedstawiana jest oferta poradni i grup AA, w celu wyboru najodpowiedniejszej formy pomocy.

Jeśli osoba, której dotyczy wniosek, nie zgłasza się trzykrotnie na wezwania Gminnej Komisji, wówczas osobę tę kieruje się na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Krok 3 – Badanie w przedmiocie uzależnienia

Badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przeprowadza zespół biegłych, złożony z lekarza psychiatry i psychologa. Biegli mają wgląd w zgromadzoną dokumentację i na podstawie akt sprawy oraz rozmowy z osobą, której sprawa dotyczy wydają pisemną opinię, która jest dowodem w sprawie w postępowaniu sądowym.

W przypadku gdy biegli nie stwierdzają uzależnienia od alkoholu, wówczas Gminna Komisja umarza postępowanie, gdyż brak jest podstaw do skierowania sprawy na drogę sądową.

Jeżeli Komisja otrzyma informację, że osoba nie zgłosiła się na wezwanie do biegłych sądowych, wówczas sprawa kierowana jest do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do przymusowego leczenia odwykowego.

Krok 4 – Skierowanie sprawy do Sądu.

Wniosek o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego jest kierowany do Sądu w następujących przypadkach:

- opinia biegłych potwierdza uzależnienie od alkoholu a osoba nie wyraża chęci podjęcia dobrowolnego leczenia,
 - osoba nie zgłosiła się na wezwanie do biegłych na badanie,
- a z informacji zgromadzonych w sprawie wynika, iż osoba nadużywa alkoholu.

Gminna Komisja nie posiada możliwości zmuszenia kogokolwiek do odbycia badania, natomiast uprawnienia takie przysługują Sądowi, który w takich przypadkach stosuje doprowadzenie przez Policję. Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne, koszty sądowe ponosi Gmina Kłodawa.

Sąd na podstawie zebranych dowodów może wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona (lub nie stwierdza przesłanek),
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym, lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli na oddziale szpitalnym).

Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego przysługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora.

Załącznikiem do niniejszej Procedury jest Wzór Wniosku Zgłoszeniowego o podjęcie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Procedura została opracowana i przyjęta jednogłośnie w dniu 6 lipca 2016 r przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie.

Załącznik nr 1 do Procedury zobowiązania do leczenia odwykowego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie

Kłodawa, dn.

Nr sprawy

(wypełnia GKRPA)

WNIOSEK ZGŁOSZENIOWY

o podjęcie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

1. **Osoba zgłaszana – nadużywająca alkoholu** (*imię i nazwisko, adres zamieszkania*)
.....
.....
2. **Stopień pokrewieństwa** (*ojciec/matka, brat/siostra, mąż/zona, syn/córka*)
3. **Sytuacja rodzinna i bytowa osoby zgłaszanej** (*stan cywilny, źródła dochodów, ilość osób na utrzymaniu oraz ilość i wiek nieletnich*)
4. **Wpływ nadużywania alkoholu na życie rodzinne** (*konflikty rodzinne/malżeńskie, rozkład życia rodzinnego/malżeńskiego, formy przemocy: fizyczna/psychiczna, stosunek do najbliższych, demoralizacja nieletnich, awantury domowe, zaniedbywanie obowiązków rodzinnych, uchylanie się od pracy*)

.....
.....
5. **Skutki nadużywania alkoholu** (*zakłócanie spokoju/porządku publicznego, interwencje policji, służb porządkowych, pobyt w izbie wytrzeźwień, wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu, mandaty, karalność sądowa, stwarzane zagrożenia oraz zachowanie wobec siebie, otoczenia*).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. **Sposób nadużywania alkoholu** (*od kiedy pije, jak często, jaki alkohol i w jakiej ilości, długość przerwy w picciu, czas trwania picia, próby abstynencji, pije sam, z kim pije, gdzie pije, jak szybko się upija*)

.....
.....
.....
.....
.....

7. **Informacje i spostrzeżenia** (*chorobowe skutki picia, stosowane leki, odbyte odtrucia, podejmowane leczenie odwykowe, dobrowolne/sądowe, uczestnictwo w grupach terapeutycznych, przyczyny picia alkoholu, inne oraz istotne uwagi uzasadniające składany wniosek*)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. **Zgłaszający** (*imię i nazwisko osoby, adres*)

.....
.....

.....
(*podpis zgłaszającego*)